

Dünyada Jeoloji Mesleği Eğitimi w Örgüleri

Aydım ARAS

MTA - MAT Dairesi Mineraloji Koordinatörlüğü/Ankara

Meslekler iki temel karakteristiği ile var olmaktadır; birincisi eğitim» ikincisi bu. eğitimi almış kişinin uyması gereken meslek etiği kuralları... Üniversite tarafından verilen eğitim kuramsal bilgi ve pratik uygulamalardan oluşmuş bir bütün iken, bu bütünlük içinde oranlan meslekten, mesleğe değişmektedir. Meslek etiği ise; jeologların kendi aralarında, müşteriler ile, çalışma konuları ile aralarındaki ilişkilerde, görev ve sorumlulukları yerine getirirken • uymak, zorunda olduğu kurallardır.. Bazı ülkelerde mesleki görev ve sorumluluklar yasalar ile belirlenmiştir. Bu görev ve sorumluluklar direk olarak genel yasalar içinde yer alarak "düzenlenmiş meslekleri"¹ oluşturmaktadır,

Meslek oluşumu süreci bu şekilde: Üniversitenin ve meslek, örgütünün işlevlerine uygun, olarak, "belirli akademik programların başarıyla bitirildiğinde" üniversite, mesleki unvanları ise "belirli bir süre mesleki deneyim, sonunda" meslek örgütleri belirlemekte ve vermektedir.. Akademik ve mesleki unvanların, mezuniyet sonrası işlevi ise; "üniversite ve meslek örgütleri ve yasal otoritelerin birlikte kullandığı "doğru .mesleki uygulama" düzenlemelerinin araçları" olmalarıdır.

Bütün dünyada bilim, ve mühendislik eğitimleri farklı yüksek öğrenim kururn.lan.nda yapılmaktadır(fizikçi-Fizik mühendisi, kimyager-kimya mühendisi, biyolog-genetik mühendisi ve jeolog-jeoloji mühendisi gibi).. Bu nedenle, burada altı çizilmesi gereken, husus bütün dünyada "jeolog" ve "jeoloji mühendisi" unvanları ders programlarıyla belirlenen ve üniversitelerin değişik bölümlerinden verilen "akademik unvanlardır"¹

Avrupa ülkelerinde ulusal meslek örgütleri İspanya,, İtalya ve İngiltere hariç Türkiye'den farklı olarak yasalarla kurulmuş örgütler değildir., İtalya ve İspanya mesleki görev, sorumluluk, hak ve ayrıcalıkları yasalarla düzenlenmiştir, Yasalarda bu şekilde yer alan mesleklere "düzenlenmiş meslekler" denilmektedir.. Ülkemizde TMMOB yasası bu anlamda eksiktir mesleklerin görev' ve sorumluluklarını tanımlamamaktadır. Almanya'da ulusal meslek, örgütü 1991 de üç değişik akademik dereceyi bir arada toplayan "Alman; jeologlar, jeofizikçiler ve mineraloglar birliği" şeklinde yeniden, yapılandırılmıştır.. İsviçrede Jeologlar Birliği (SAG) Almanya'daki jeofizikçileri ve mineralogları da kapsamaktadır.. Akademik dereceler unvanlar bu şekilde, yer bilimlerinde Almanya ve isviçre'de üç temel dalda verilmektedir.. Macaristan Jeoloji Kurumu, Londra Jeoloji Kurumu, (dünyada ilk, 1807) İspanya, Portekiz, Polonya, jeoloji birlikleri jeofizikçiler de dahil olmak üzere bütün yerbilimcileri kapsamaktadır, aynı şekilde., İrlanda'yı EFG de İrlanda Ekonomik Jeologlar Birliği (IAEG) temsil etmektedir. Ancak 1999 yılında kurulan İrlanda Jeolojik Enstitüsü (IGI) bütün yer bilimcileri ve mühendislik örgütünden, jeoteknik bölümü mühendislerini içermektedir.. İtalya'da yasayla kurulmuş bulunan ONG ve yasal, olamıyan ANGI (üyelik zorunlu

değil) adli iki mesleki örgütten **ANGİ EFG'** de **temsil** edilmektedir. Hollanda'da maden mühendisleri de yer bilimcilerin, oluşturduğu **KNGMG** içinde yer almaktadır.. İsveç ve **Fülandiyada** bilim kurumunda bütün doğal bilimciler bir arada ayrı ayrı bölümler şeklinde örgütlenmiştir. Ülkemizdeki temel farklılık; ABD, Kanada ve Avrupa'da ulusal, örgütlerin **bütün** yer bilimcileri **kapsamasıdır** ve çoğunlukla bir yasayla kurulmamıştır, USA, Kanada, İngiltere,, İtalya ve İspanyada mesleki faaliyeti mesleki örgütlere zorunlu kayıt koşuluyla ve belli kriterlerle verilen "Yetkili mühendis" unvanlarıyla mesleki örgütler düzenlemektedir. **Kanada'da** mühendis ve yerbilimci örgütleri ortak **brv** yasa ile birlikte çalışmaktadır ve bu açıdan Türkiye'ye benzeyen tek ülkedir, ABD de hem. meslek, örgütleri hem de eyalet yönetimleri yani yasal otoriteler mesleki uygulamayı beraber düzenlemektedir. Yasal olarak yetki vermek eyalet yönetimlerinin görevi olmakla beraber meslek örgütlerinin verdiği "mesleki jeolog" sertifikaları bu yetkileri almayı kolaylaştırmaktadır. Orta ve kuzey Avrupa ülkelerinde mesleki uygulamalar düzenlenmemiştir,. **yasal** otoriteden bağımsız **özel** ve özerk meslek örgütleri bulunmaktadır. **AB'de** mesleklerin serbest dolaşımının önündeki önemli engellerden **biri** de mesleklerin . bazı ülkelerde düzenlenmiş bazılarında düzenlenmemiş olmasıdır.. Bir amacı da bu engelleri kaldırmak olan ve en **üst** örgüt olan Avrupa'da **ki bütün** ulusal örgütlerin, birleşerek oluşturdukları **şemsiye** örgüt Avrupa. jeologlar Federasyonu (EFG), Birleşik **Devletlerdeki** mesleki örgüt olan ".Amerika Mesleki Jeologlar Enstitüsü'nü (**AIPG**) ve Kanada Yerbilimciler **Konseyi'nide** (**GCPG**) özel üyelik statüsünde kapsamaktadır..

Education and Professional Organization of Geology in the World

The **two** characteristics of **the** professions are high standard training and professional ethic. The university training consists of a **combination** of theory and practice, the proportion of which vary from one profession to another. **An** ethic code of professional practice refers to those principles **that** are intended, to define rights and responsibilities of geologist in their relationship with each other and clients and research subject. In several, countries within, **the** Europe, **the** laws regulate the professional, practice and their rights and responsibilities, these are called "regulated professions".. The legal definition of "professions" is required academic and professional titles, which are **awarded by** university and professional organization, Members of **the** professions are required to possess an academic title implies "a successful finishing of an academic program." and a "professional title " implies "a period, of professional experience",. Thus,, the function of academic and professional title is a kind, of tool which, is used for regulation of true professional practice. **All over** the world, education in sciences and **engineering** education **offered** by **different** higher education institutions,. It must be noted **that** while awarding the title of "geologist" or "geological engineering" as academic title.. It is designated by academic program and types of higher education institutions.. These academic **titles** designate that the holder has mastered **curricular** content in **the** designated subject matter... In the European countries, except for Italy, Spain and England laws do not establish **all** professional organizations.. In Italy and Spain, laws regulate their professional organization and the professional rights and responsibilities and these professions are called "**regulated profession**"

In Turkey, TMMOB laws has deficiency, it hasn't regulated individual professional rights and responsibilities.. England and Ireland are similar to our country and they were practice is under **the** patronage of semi legal professional organization. In Germany, private national professional organization was established as the union of geologist, geophysicist and mineralogist... **IAEG** Irish economical geologist society is representative organization in **EFG**. **Another** professional organization. (**IGI**) (Ireland Geology institute) was established in 1999, which register all

geoscientist. and **geotechnical** engineer., **Hungarian** Geological Society was established in 1348 and **has** legislation by which geophysicist and geologist **are registered**

Italy and Spain are the countries with laws regulating the professions. **Italy** has two legal professional organizations» **ONG** and **ANGİ**; **ONG** is representative one in EFG. **In** Holland mining engineer and geoscientist have been able to register **to KNGMG**. **In** Sweden all natural **scientist** have been able to register their own department of one umbrella organization. The main difference between our country and **USA**, Canada and Europe is their organization encompasses all geoscientist and. **not** established by laws,, Canada and .England have legislation by which geologist and. geoscientist are **registered** with right to title and right to **practice** in. a single professional organization. **In** Canada geoscientist and engineers have been able to register same professional organization like in. our country., Italy and Spain have regulated professions and legal **professional organization**. In **USA**, the certification and professional title granted by professional organization has no legal standing but it has been as adequate proof to the requirements **for** governmental **awarded** license in that state. Middle and. **northern** Europe countries have **private** professional organization, the laws does not regulate professional practice now, regulated or **unregulated** professions in. EU' is **the** main obstacle in free **movement of professions** between **two** EU countries. The European Federation of Geologist was formed for **eliminating of these** obstacle and achieving the free movement **of geologist** in Europe,.